

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova

Servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru

KEYSTONE
HUMAN SERVICES INTERNATIONAL
MOLDOVA ASSOCIATION

Ghid de bune practici

PROIECTUL

*„Servicii sociale adresate persoanelor cu dizabilități pentru
susținerea măsurilor de promovare a încrederii
între ambele maluri ale Nistrului”*

SERVICII SOCIALE PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI DE PE AMBELE MALURI ALE RÂULUI NISTRU

GHID DE BUNE PRACTICI

Chișinău - 2019

364.2(478)

S 49

Ghidul de bune practici „Servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru” se adresează managerilor și specialiștilor din cadrul serviciilor sociale Echipă mobilă și Centrului de zi pentru copii și tineri cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru, specialiștilor din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială, Serviciilor raionale/municipale de asistență psihopedagogică, reprezentanților APL, persoanelor cu dizabilități și părinților acestora, reprezentanților ONG-urilor active în domeniu.

Ghidul de bune practici a fost elaborat în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană „Servicii sociale adresate persoanelor cu dizabilități pentru susținerea măsurilor de promovare a încrederii între ambele maluri ale Nistrului” implementat de către Asociația Keystone Moldova, în parteneriat cu Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova și Centrul de Reabilitare și Consultanță „OSORC”, și cofinanțat de IM Swedish Development Partner.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Coordonatori:

Marcela Dilion, doctor în sociologie, coordonator proiect, Keystone Moldova;

Oksana Costandaki, asistent proiect, Keystone Moldova;

Lina Malcoci, manager comunicare, Keystone Moldova;

Laura Muruzuc, specialist comunicare, Keystone Moldova.

La elaborarea Ghidului de bune practici au contribuit specialiștii din cadrul Echipelor mobile Căușeni, Ștefan Vodă, Slobozia, Tiraspol și UTA Găgăuzia, Centrului de zi pentru copii și tineri cu dizabilități din satul Caragaș, raionul Slobozia.

Servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru : Ghid de bune practici / A. O. Keystone Moldova, Alianța Org. pentru Persoanele cu Dizabilități din Rep. Moldova [et al.]; coord.: Marcela Dilion [et al.]. – Chișinău : S. n., 2019 (Tipogr. “Print Caro”). – 44 p.

Apare cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. – 600 ex.

ISBN 978-9975-56-620-9.

CUPRINS

Introducere	4
Servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități – instrumente eficiente de promovare a încrederii între ambele maluri ale Nistrului	6
Dizabilitatea dispare atunci când există incluziune	14
Răbdarea sparge stereotipurile	17
Mamă cu putere de Leu	20
Încrederea este cheia spre succes	22
Parteneriatul cu familia asigură succesul intervenției	24
Mobilizarea comunității contribuie la promovarea incluziunii sociale	26
Alături de familie dificultățile pierd din putere	29
Rezultatele muncii ne inspiră	31
Exemplu de voință și curaj	33
Incluziunea se realizează prin eforturi comune	36
Primii pași sunt mai siguri când ai pe cine te sprijini	39
Viața merge mai departe	41
Cu pași mici spre o viață mai independentă	43

INTRODUCERE

Ghidul de bune practici „Servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru” a fost elaborat în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană „Servicii sociale adresate persoanelor cu dizabilități pentru susținerea măsurilor de promovare a încrederii între ambele maluri ale Nistrului” implementat de către Asociația Keystone Moldova, în parteneriat cu Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova și Centrul de Reabilitare și Consultanță „OSORC” și cofinanțat de IM Swedish Development Partner.

Principalele probleme asupra cărora sunt orientate acțiunile proiectului se referă la:

- a) cunoștințe și oportunități limitate a persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora;
- b) acces limitat la serviciile sociale a persoanelor cu dizabilități, în special a celor care locuiesc în comunități izolate;
- c) nivel înalt de marginalizare și excludere a persoanelor cu dizabilități cauzat de gradul înalt de discriminare și barierele existente;
- d) capacități limitate ale administrației publice locale în dezvoltarea și prestarea serviciilor de calitate persoanelor cu dizabilități, în funcție de necesitățile acestora;
- e) capacități limitate ale prestatorilor de servicii sociale privind promovarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Prin acest proiect se urmărește susținerea măsurilor de promovare a încrederii între ambele maluri ale Nistrului și dezvoltarea sistemului de protecție socială a persoanelor cu dizabilități. În cadrul proiectului finanțat de UE au fost create șase servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistrului: cinci Echipe mobile în raioanele Ștefan Vodă, Căușeni, UTA Găgăuzia, Tiraspol și Slobozia și un Centru de zi pentru copii și tineri cu dizabilități în satul Caragaș, raionul Slobozia.

Efortul tuturor partenerilor a fost esențial pentru succesul acestui proiect, iar împărtășirea cunoștințelor și a experiențelor acumulate de către specialiștii serviciilor sociale nou-create a contribuit la elaborarea Ghidului de bune practici. Dialogul și conlucrarea dintre partenerii de implementare a proiectului au contribuit la dinamizarea vieții comunitare și la crearea de noi servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru. Astfel, la elaborarea Ghidului de bune practici au contribuit specialiștii din cadrul Echipei

mobile Căușeni, Ștefan Vodă, Slobozia, Tiraspol și UTA Găgăuzia, Centrului de zi pentru copii și tineri cu dizabilități din satul Caragaș, raionul Slobozia.

Scopul Ghidului rezidă în diseminarea practicilor de succes privind incluziunea socială și educațională a persoanelor cu dizabilități și evidențierea importanței, relevanței și impactului proiectului prin prezentarea istoriilor reale ale unor cazuri/situații concrete, care au obținut anumite succese în plan profesional și personal datorită suportului oferit de proiect. Totodată, Ghidul reflectă din perspectiva identificării celor mai eficiente modele de bună practică, modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale destinate persoanelor cu dizabilități, parteneriatele dezvoltate cu diverși actori sociali, precum și rolul familiei în procesul de incluziune a persoanei cu dizabilități. Serviciile sociale nou create reprezintă instrumente de realizare a unor obiective sociale, care au drept scop creșterea bunăstării sociale a persoanelor cu dizabilități și ale familiilor acestora.

Ghidul de bune practici „Servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri al râului Nistru” prezintă cele mai importante rezultate obținute în cadrul proiectului și treisprezece istorii de succes privind incluziunea socială și educațională a persoanelor cu dizabilități, astfel promovând cultura incluzivă.

Ghidul de bune practici se adresează managerilor și specialiștilor din cadrul serviciilor sociale Echipă mobilă și Centrului de zi pentru copii și tineri cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru, specialiștilor din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială, Serviciilor raionale/municipale de asistență psihopedagogică, reprezentanților APL, persoanelor cu dizabilități, părinților, reprezentanților ONG-urilor active în domeniu etc.

SERVICII SOCIALE PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI – INSTRUMENTE EFICIENTE DE PROMOVARE A ÎNCREDERII ÎNTRE AMBELE MALURI ALE NISTRULUI

1. CADRUL GENERAL DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI

În perioada 1 noiembrie 2016 – 31 martie 2019 cu suportul UE este implementat proiectul *„Servicii sociale adresate persoanelor cu dizabilități pentru susținerea măsurilor de promovare a încrederii între ambele maluri ale Nistrului”*. Proiectul este implementat de către Asociația Keystone Human Services International Moldova (Keystone Moldova), în parteneriat cu Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD) și Centrul de Reabilitare și Consultanță „OSORC” (OSORC) și cofinanțat de IM Swedish Development Partner.

Keystone Moldova a fost fondată în anul 2004 de către organizația Keystone Human Services International din SUA și are drept scop de a contribui la incluziunea socială a grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități. Keystone Moldova acordă asistență autorităților publice centrale și locale în îmbunătățirea cadrului normativ și a legislației în domeniul protecției sociale a persoanelor cu dizabilități în vederea implementării cu succes a prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și incluziunii sociale a acestora; promovează și susține incluziunea socială a persoanelor în dificultate, inclusiv a celor cu dizabilități, prin dezvoltarea serviciilor sociale.

Keystone Moldova este aplicantul principal al proiectului și deține rolul de a oferi suport și asistență în crearea și dezvoltarea serviciilor sociale pe ambele maluri ale Nistrului; consolidarea capacităților specialiștilor din serviciile create, prestatorilor de servicii sociale și organizațiilor societății civile în domeniul incluziunii sociale și educaționale a persoanelor cu dizabilități; prevenirea și combaterea discriminării persoanelor cu dizabilități prin intermediul metodei teatrului forum și capacitarea reprezentanților mass-media de pe ambele maluri ale Nistrului.

Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova a fost înființată în 2007 și întrunește 38 ONG-uri membre de pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Misiunea AOPD este de a îmbunătăți calitatea vieții persoanelor cu dizabilități din Republica Moldova prin colaborarea cu autoritățile publice ale statului în vederea creării unui mediu cu oportunități egale de realizare a potențialului pentru persoanele cu dizabilități.

În cadrul acestui proiect, AOPD deține rolul de co-aplicant și este responsabilă de capacitarea organizațiilor societății civile de pe ambele maluri ale Nistrului privind nondiscriminarea și advocacy; dezvoltarea strategiei platformei

organizațiilor societății civile din localitățile – țintă ale proiectului; acordarea suportului organizațiilor societății civile din localitățile-țintă ale proiectului pentru a deveni membri ai AOPD.

Centrul de Reabilitare și Consultanță „OSORC” activează din 2001 în orașul Tiraspol și are misiunea de a asigura protecția și asistența copiilor și tinerilor cu dizabilități în reabilitarea și incluziunea socială a acestora.

În calitate de co-aplicant, OSORC este responsabil de crearea și dezvoltarea Serviciului social „Echipă mobilă” în orașul Tiraspol și raionul Slobozia, deschiderea Centrului de zi pentru copii și tineri cu dizabilități în satul Caragaș, raionul Slobozia; capacitatea specialiștilor din cadrul serviciilor nou-create și reprezentanților autorităților publice locale în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

Regiuni de implementare a proiectului: Căușeni, Ștefan Vodă, UTA Găgăuzia, Tiraspol și Slobozia.

Costul total al proiectului: 559 968 Euro

2. OBIECTIVE – ACTIVITĂȚI – REZULTATE

Obiectivul general: Susținerea măsurilor de promovare a încrederii între ambele maluri ale Nistrului și UTA Găgăuzia prin dezvoltarea sistemului de protecție socială și asigurarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Obiective specifice:

- 1) Îmbunătățirea calității serviciilor sociale prestate persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora din 5 regiuni prin dezvoltarea Echipelor mobile și a unui Centru de zi;
- 2) Dezvoltarea capacităților principalilor actori sociali comunitari în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități și asigurarea schimbului de experiență între regiuni;
- 3) Prevenirea stigmatizării și discriminării persoanelor cu dizabilități prin intermediul metodei teatrului social, precum și prin dezvoltarea capacităților jurnaliștilor de pe ambele maluri ale Nistrului.

OBIECTIV 1:

Îmbunătățirea calității serviciilor sociale prestate persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora din 5 regiuni prin dezvoltarea Echipelor mobile și a unui Centru de zi.

În cadrul proiectului finanțat de UE au fost create 6 servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale Nistrului:

- ✓ 5 Echipe mobile în raioanele Ștefan Vodă, Căușeni, UTA Găgăuzia, Tiraspol și Slobozia.
- ✓ Centrul de zi pentru copii și tineri cu dizabilități în satul Caragaș, raionul Slobozia.

De serviciile Echipelor mobile și a Centrului de zi beneficiază/au beneficiat 200 de copii și tineri cu dizabilități și familiile lor.

Echipele mobile au fost dotate cu câte o unitate de transport, echipament, mobilier, materiale didactice, instrumente kinetoterapeutice și toate cele necesare pentru buna organizare și funcționare. În același timp, au fost oferite granturi în valoare de 15 mii Euro pentru fiecare Echipă mobilă în scopul de a acoperi necesitățile privind salarizarea personalului pentru 12 luni, dotarea cu utilaj, echipament și materiale didactice.

Serviciile sociale „Echipa mobilă” din Căușeni, Ștefan Vodă și UTA Găgăuzia au fost acreditate (pentru o perioadă de 5 ani) de către Consiliul Național de Acreditare a Prestatorilor de Servicii Sociale, astfel fiindu-le recunoscută în mod oficial capacitatea funcțională, organizațională și administrativă de a presta servicii sociale în corespundere cu legislația și standardele de calitate.

Finanțarea tuturor serviciilor create și dezvoltate în cadrul proiectului a fost preluată de către autoritățile publice locale, astfel fiind asigurată durabilitatea și sustenabilitatea acestora.

Serviciul social „Echipă mobilă”

Echipa mobilă este un serviciu social specializat, destinat persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, care oferă asistență la domiciliul beneficiarilor, în baza necesităților identificate ale acestora, precum și consiliere și suport persoanelor implicate în procesul de incluziune. Serviciul activează în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova Nr. 722 din 22 septembrie 2011 pentru aprobarea Regulamentului-cadru și a standardelor minime de calitate privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă”¹ și Manualului Operațional aprobat prin ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 107 din 19 iunie 2013², documente elaborate cu suportul Keystone Moldova.

Scopul Echipei mobile este îmbunătățirea calității vieții persoanei cu dizabilități și familiei acesteia prin acordarea serviciilor de asistență socială, psihologică, psihopedagogică și medicală, consiliere, recuperare și reabilitare psihosocială, alte servicii specializate în vederea creșterii gradului de autonomie personală, de prevenire a instituționalizării și incluziune socială.

În activitatea sa, Echipa mobilă urmărește realizarea următoarelor obiective:

- 1) dezvoltarea abilităților beneficiarilor pentru o viață independentă în comunitate;
- 2) dezvoltarea abilităților de îngrijire și suport acordat persoanelor implicate în procesul de incluziune socială a beneficiarului;
- 3) asigurarea socializării beneficiarilor, dezvoltarea relațiilor cu comunitatea și accesul la resursele și serviciile existente în comunitate.

Statele de personal ale unei Echipe mobile includ: 1 unitate șef Serviciu; 1 unitate asistent social; 1 unitate psiholog; 1 unitate asistent medical/kinetoterapeut; 1 unitate șofer.

În regiunea transnistreană componența Echipei mobile este aceeași, cu excepția faptului că funcția de asistent social este înlocuită cu cea de pedagog.

Echipa mobilă prestează servicii pentru 25 de beneficiari lunar. Perioada prestării de servicii beneficiarului se stabilește de către echipa multidisciplinară de specialiști, în funcție de necesitățile de îngrijire și suport în procesul de incluziune a acestuia. Termenul maxim de prestare a serviciilor către beneficiar constituie un an.

În perioada anilor 2012 – 2014, Keystone Moldova, cu suportul Uniunii Europene, Open Society Foundations/Mental Health Initiative și a Fundației Soros-Moldova, a sprijinit autoritățile locale din 5 raioane (Anenii Noi, Fălești, Ungheni, Sîngerei și Dubăsari) în vederea dezvoltării Serviciului social „Echipă mobilă”, servicii care funcționează cu succes până la această etapă.

¹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=340345>

² https://msmps.gov.md/sites/default/files/ordinul_nr.107_0.pdf

În regiunea transnistreană cu suportul proiectului a fost elaborat și aprobat cadrul normativ pentru organizarea și funcționarea serviciilor sociale „Echipa mobilă” și Centrul de zi pentru copii și tineri cu dizabilități.

Centrul de zi pentru copii și tineri cu dizabilități

Centrul de zi este un serviciu care prestează servicii sociale, psihologice, pedagogice și medicale în scopul reabilitării copiilor și tinerilor cu dizabilități, precum și acordarea suportului familiilor acestora.

Centrul prestează servicii în timpul zilei, iar serviciile variază în funcție de necesitățile beneficiarilor: artterapie, terapie comportamentală, terapie cognitivă, consilierea părinților, kinetoterapie, meloterapie, servicii de recuperare la domiciliu, activități de grup, ludoterapie, consiliere și ghidare profesională.

În cadrul Centrului de zi activează: psiholog, pedagog, psihopedagog. Centrul dispune de transport adaptat la necesitățile copiilor.

Copiii și tinerii din Centru sunt antrenați într-o gamă variată de activități comunitare, scopul urmărit fiind dezvoltarea abilităților de relaționare și însușirea normelor de relaționare socială. În planul individualizat de asistență a beneficiarului se includ activități care se desfășoară în comunitate și care implică participarea socială.

OBIECTIV 2:

Dezvoltarea capacităților principalilor actori sociali comunitari în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități și asigurarea schimbului de experiență între regiuni.

Echipa Keystone Moldova a oferit suport metodologic și a capacitat specialiștii din cadrul serviciilor nou-create, fiind formați **26 de specialiști și supervizori** din regiunile de implementare a proiectului în domeniul protecției persoanelor cu dizabilități.

Totodată, au fost formați 150 de reprezentanți ai APL și prestatori de servicii din 5 regiuni privind aplicarea managementului de caz și asigurarea calității serviciilor prestate.

Specialiștii au beneficiat de suport la locul de muncă și au fost ghidați în activitatea profesională de echipa Keystone Moldova.

OBIECTIV 3:

Prevenirea stigmatizării și discriminării persoanelor cu dizabilități prin intermediul metodei teatrului social, precum și prin dezvoltarea capacităților jurnaliștilor de pe ambele maluri ale Nistrului.

Pentru realizarea acestui obiectiv au fost desfășurate un șir de activități în rezultatul cărora au fost obținute următoarele rezultate:

- ✓ 15 OSC-uri de pe ambele maluri ale Nistrului au fost capacitate în domeniul nondiscriminării și în scrierea de proiecte. Ulterior, a fost organizat concursul de mini granturi în domeniul incluziunii persoanelor cu dizabilități, fiind selectate 5 ONG-uri din regiunile de implementare a proiectului, care au beneficiat de câte un grant în valoare de 2000 Euro fiecare;
- ✓ 117 reprezentanți ai societății civile din 5 regiuni ale proiectului au elaborat planuri locale de advocacy în cadrul atelierelor organizate la nivel local, fiind abordate probleme cu referire la asigurarea transportului accesibilizat, promovarea incluziunii educaționale, promovarea angajării în muncă a persoanelor cu dizabilități, dezvoltarea serviciilor sociale destinate persoanelor cu dizabilități etc.;

- ✓ 21 de reprezentanți ai societății civile (inclusiv din regiunile de implementare a proiectului) au participat la elaborarea Strategiei de Advocacy a Alianței Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități;
- ✓ 6 ONG-uri din regiunile proiectului au aderat la Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități, ca urmare a suportului acordat, informării sistematice și vizitelor de suport în implementarea planurilor locale de advocacy;
- ✓ 5 grupuri de autoreprezentanți care includ 57 de tineri cu dizabilități au fost create și consolidate, fiind instruiți cum să vorbească în numele lor și să își promoveze drepturile;
- ✓ 13 acțiuni de advocacy au fost întreprinse de grupurile locale din regiunile de implementare a proiectului pentru identificarea soluțiilor la problemele abordate în Planurile locale de advocacy;
- ✓ 1392 de elevi și cadre didactice au participat la reprezentații de teatru social, astfel fiind promovată nondiscriminarea și toleranța față de persoanele cu dizabilități;
- ✓ 13 reprezentanți ai mass-media au fost formați în domeniul prevenirii și combaterii discriminării persoanelor cu dizabilități;
- ✓ 8 reprezentanți ai mass-media locale au fost premiați în cadrul concursului organizat cu suportul UE.

DIZABILITATEA DISPARE ATUNCI

CÂND EXISTĂ INCLUZIUNE

Era o zi de vară însorită. Cu mașina Serviciului social „Echipa mobilă” Căușeni ajungeam în satul Chircăiești, la poarta unei mici gospodării. Gheorghina Curoș ne întâmpină cu un zâmbet plin de încredere: „Ce bine că ați venit, Eva deja vă așteaptă!”

Micuța Eva își urmează tutorele cu pași fermi de gospodină, poartă azi o codiță prinsă în vârf cu un elastic portocaliu. Rochița ei roșie cu margini alb-negre completează acest tablou plin de culoare, arată de parcă s-a îmbrăcat pentru o sărbătoare. Salută specialiștii Echipei mobile, ia geanta psihologului (pentru că știe că acolo se află materialele de care are nevoie) și ne îndeamnă să o urmăm în casă. Gata, începem activitatea!

Eva s-a născut într-o familie completă. Încă de la naștere medicii au diagnosticat-o cu Sindromul Down. La externarea din maternitate mama a depus cerere de refuz de la îngrijirea copilului.

După mai multe încercări ale Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni de a discuta cu familia și rudele în scopul integrării copilului în familie, Evei i s-a stabilit statutul de copil adoptabil, iar părinții au fost

decăzuți din drepturile părintești. Ulterior, Eva a fost transferată la Centrul de plasament și reabilitare pentru copii de vârstă fragedă, unde s-a aflat până la vârsta de șase ani. Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni, în decembrie 2017, în satul Chircăiești, a identificat un tutore – Gheorghina Curoș.

„Când a venit la noi, era fricoasă, retrasă. Cu mâncarea greu am obișnuit-o, nu știa felurile de mâncare, știa doar de terci. Nu vorbea, nu se autodeservea conform vârstei” – menționează tutorele, doamna Gheorghina Curoș.

Grație activităților de promovare a Serviciului social „Echipa mobilă”, familia a aflat despre serviciu și a solicitat admiterea copilului. La data de 15 decembrie 2017, Eva este admisă în cadrul Serviciului social „Echipa mobilă” Căușeni.

La începutul lunii martie 2018, în colaborare cu autoritățile publice locale și Serviciul de Asistență Psihopedagogică, a fost realizat un obiectiv important al planului individualizat de asistență – incluziunea educațională a copilului în instituția de învățământ preșcolar din satul Chircăiești. Totodată, Serviciul social „Echipa mobilă” a realizat și alte obiective propuse, precum: informarea familiei despre drepturile persoanelor cu dizabilități; oferirea medicamentelor conform prescripțiilor medicului de familie, procurate din bugetul grantului oferit de Keystone Moldova cu suportul UE; facilitarea accesului la Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare, în urma căruia Eva a fost consultată de un pediatru-ortoped și a beneficiat de încălțăminte ortopedică și un reclinator (corset pentru corecția ținutei); au fost organizate activități instructiv-educative pentru formarea și dezvoltarea unor abilități de autoservire și de stimulare și dezvoltare cognitivă etc.

În colaborare cu familia, după frecventarea de către copil a grădiniței timp de patru luni, au fost obținute rezultate considerabile: Eva nu mai poartă scutec, ci merge la wc independent, își asigură autonom igiena personală ca și ceilalți copii din grupă (se spală, se șterge, se dezbracă/îmbracă), a învățat deja să pronunțe unele cuvinte, cunoaște regulile de comportament și le respectă, este mai îndrăzneată, a depășit unele temeri etc.

„Cunoaște și respectă regulile grupei, strânge după sine jucăriile, manifestă acuratețe, este sociabilă, veselă, pozitivă, face observații copiilor cu privire la respectarea regulilor de comportament. Copiii și părinții acestora o acceptă și sunt toleranți față de ea, o ajută, o apără, o îngrijesc” – relatează educatoarea Evei, doamna Dina Borevschi.

Din momentul plasării copilului în familia tutorelui și accesării Serviciului social „Echipa mobilă”, Eva a obținut roluri valorizante în societate (vecină, prietenă, preșcolară). Una dintre cele mai mari realizări a Echipei mobile este crearea unei relații de încredere și confort dintre membrii echipei și Eva.

„Dacă vede fetele intrând pe poartă, de îndată e mai veselă și merge să le întâmpine. Eu le zic – „fetele”, dar nu cred că ele se supără. Sfaturile lor îmi sunt extrem de utile. Datorită activităților pe care le fac împreună, Eva a devenit mai energică și descurcăreață” – povestește doamna Gheorghina Curoș. Cercul de relații s-a extins, mulți dintre actorii sociali care participă la viața Evei, i-au devenit prieteni, și asta pentru că Eva e și ea o fire prietenoasă. Activitățile realizate cu specialiștii Echipei mobile o susțin pe Eva în procesul de descoperire a personalității, de cunoaștere, de incluziune într-un mediu în care își petrece copilăria.

Vizita noastră a fost încheiată tot cu zâmbete. Eva a decis să împartă cu noi bomboanele. Iar când un copil își împarte dulciurile, știți și voi, acolo e mult mai mult decât simpatie, e vorba de un vot de încredere care rămâne să crească.

RĂBDAREA SPARGE

STEREOTIPURILE

În curtea lui Oleg Oborocean stau întinse două sârme, pe ele câteva rufe proaspăt spălate. Acestea sunt urmele micii gospodine, fiica care se află în vacanță și vrea să-și petreacă timpul alături de tatăl său. După ce și-a isprăvit munca, intră în casă, se așază pe o canapea alături de fratele său, și împreună, cu ochii stăpâniți de curiozitate, urmăresc pașii pe care tatăl lor îi face sprijinindu-se de premergător.

Oleg este conștient de responsabilitatea pe care o are, însă tocmai aceasta îi oferă forță și încredere că pașii pe care îi face sunt mici, dar siguri.

Casa în care s-a mutat, pentru că a dorit să fie independent, are un coridor și două camere, în una din ele mașina de spălat face un zgomot primitor de muncă, iar coridorul, pe lângă o mulțime de mărunțișuri, are o bicicletă medicinală albastră, pe care Oleg a adaptat-o singur, ca să se poată antrena.

Oleg este un bărbat de 36 de ani, plin de viață, pozitiv, receptiv, cu visuri mari. Datorită acestor calități, el face față momentelor dificile ale vieții.

Oleg a absolvit Colegiul de Medicină Veterinară din satul Brătușeni, apoi, conform specialității pe care a obținut-o, a muncit în câteva locuri.

S-a căsătorit în anul 2006, mai târziu a devenit tată a doi copii. Descrie aceste momente drept cele mai frumoase trăiri din viața lui.

Anul 2014 devine un an de cotitură pentru Oleg. În procesul de reparație a unui automobil, cade în groapa de reparație a automobilului. În urma accidentului se identifică necesitatea unei intervenții chirurgicale foarte costisitoare. În lipsa acestei sume, operația a avut loc cu întârziere, acest fapt având un impact negativ asupra capacității lui de recuperare. Drept urmare, Oleg este încadrat în gradul sever de dizabilitate.

Transformarea dintr-un om activ în unul dependent de suportul altor persoane, influențează mult starea de spirit a lui Oleg; peste un an după accident familia divorțează, Oleg rămânând o perioadă în grija părinților. Ulterior, hotărăște să se întoarcă acasă și să locuiască de unul singur.

„În acel moment, rămas de unul singur, mi-am pus ca scop să-mi formez abilități de autodeservire pentru a demonstra tuturor că poți duce un mod de viață normal, fiind într-un scaun cu rotile” – afirmă Oleg. „Cel mai greu îmi este din punct de vedere fizic și psihic, când știu că am fost un om normal și la un moment dat am rămas de unul singur dependent de scaunul cu rotile pentru a-mi rezolva problemele”.

Oleg a aflat despre serviciile prestate de Echipa mobilă Căușeni în cadrul unei activități de promovare a serviciului realizată în comunitate. *„Chiar m-am bucurat când am auzit de existența serviciului dat, deoarece în timpul de față parcă s-a uitat de existența noastră, a persoanelor cu dizabilități. Sunt recunoscător pentru rezultatele pe care le-am atins până acum, împreună cu Echipa mobilă. Cea mai mare reușită e că mi s-a dezvoltat simțul și exercițiile pe care le fac deja le simt altfel. Toate lucrurile merg prin simț. Putere, simț și răbdare, dar în primul rând răbdarea, ea este cea mai principală, că nu o poți cumpăra de nicăieri”.*

La momentul accesării Serviciului social „Echipa mobilă”, Oleg era o persoană închisă. *„Aveam crize nervoase din cauza că uneori eram neputincios și nu puteam să efectuez activitățile dorite” – zice Oleg.*

Serviciile prestate de către specialiștii Echipei mobile s-au orientat spre recuperarea kinetoterapeutică pentru reducerea spasticității membrelor inferioare, poziționării corecte și reeducării mișcărilor membrelor inferioare. Au fost oferite catetere și medicamente necompensate procurate din bugetul grantului oferit de Keystone Moldova, cu suportul UE, conform rețetelor prescrise de medicii specialiști. A fost facilitat accesul la Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare, și la Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale pentru a beneficia de reabilitare.

Un alt obiectiv al serviciului a fost informarea lui Oleg despre drepturile sale și oferirea suportului psihologic privind relațiile cu familia biologică, soția și copiii.

Totodată, cu ajutorul Echipei mobile a fost facilitat accesul la ajutor material din partea Consiliului Raional Căușeni pentru procurarea medicamentelor, iar cu suportul unui actor din comunitate a fost posibilă obținerea unui fotoliu rulant, cu ajutorul căruia Oleg se poate deplasa și participă la toate activitățile din comunitate. La fel, pentru asigurarea mobilității, din partea Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni, Oleg a beneficiat de un premergător pentru a se putea deplasa prin locuință.

Însă cea mai mare dorință a lui Oleg este să spargă stereotipurile și să demonstreze că persoanele cu dizabilități pot face față problemelor cotidiene, ca și ceilalți membri ai societății. Visul cel mare a lui Oleg este să deschidă o afacere proprie, iar Echipa mobilă aflând despre acest vis s-a implicat activ prin accesarea suportului organizațiilor din domeniu. Astfel, Echipa mobilă a facilitat accesul la programul de formări al Asociației „Motivație” pentru ca Oleg să beneficieze de suport privind deschiderea propriei afaceri. Oleg, împreună cu specialiștii serviciului, au adresat o solicitare de finanțare către Asociația „Motivație”. În scurt timp, Oleg a fost contactat și invitat la un training cu tematica „Creșterea perspectivelor de angajare pentru tinerii cu dizabilități prin dezvoltarea competențelor profesionale de lucru”, care a fost organizat în perioada 5 – 9 noiembrie 2018. În rezultatul acestei instruirii, Oleg a fost referit către Asociația Femeilor de Afaceri din Bălți, fiind ghidat de Echipa mobilă și de către prietenii săi pentru a elabora un plan privind deschiderea unei afaceri în domeniul apiculturii. Planul de afaceri a fost prezentat la AO a Femeilor de Afaceri din Bălți și mare a fost bucuria când a fost anunțat că a câștigat un grant în valoare de 30 mii lei pentru a dezvolta propria afacere. Din februarie 2019 Oleg își va transforma visul în realitate.

Oleg mai spune că cea mai mare motivație a sa sunt copiii, pentru ei depune efort zilnic, muncește asupra propriului caracter. Echipa mobilă apreciază perseverența în a urma toate recomandările, de aceea meritul pentru realizările de până acum îi aparține în totalitate. Celebrul cântăreț englez John Lennon menționa că „Un vis pe care-l visezi singur e doar un vis. Un vis pe care-l visezi împreună cu ceilalți e realitate”. Noi am reușit să ne convingem de nenumărate ori că sprijinul pe care îl oferim unii altora ne întărește. Dacă noi credem în capacitățile pe care le avem și știm să dăruim din timpul nostru, învățăm să facem față tuturor greutăților, dacă prin efortul comun atingem anumite rezultate, oare cât de puternic și de frumos va fi acel rezultat?!

MAMĂ CU PUTERE DE LEU

În casa familiei Leu, formată din trei membri: mama și cele două fiice, se realizează lucrări de reparație. De aceea ele se înghesuie într-o cameră mică, în care încap hainele copiilor, un raft cu medicamente și câțiva fluturi pe care fiica mai mare îi prinde în palme și îi lasă afară.

Gospodăria nu dispune de un sistem de alimentare cu apă – aceasta este una dintre greutățile cu care se confruntă Diana, mama copiilor. Specialiștii Echipei mobile din Căușeni, după numeroase discuții cu reprezentanții autorității publice locale, au reușit să obțină confirmarea că autoritățile vor oferi sprijin pentru soluționarea acestei probleme. „Vestea este bună, primăria a soluționat problema...” – exclamă bucuroasă Diana Leu.

În familia Diane cresc și se educă doi copii. Cel de-al doilea copil, Ecaterina, a fost diagnosticată cu hidrocefalie congenitală. În pofida faptului că medicii nu ofereau șanse la viață micuței, mama s-a mobilizat și a mers mai departe, a făcut tot posibilul pentru a o salva. Au urmat numeroase intervenții, investigații, tratamente, ceea ce i-a ajutat micuței Ecaterina să supraviețuiască.

Tatăl micuței a refuzat să accepte această situație și a abandonat familia. Diana, mama fetiței, datorită curajului și a responsabilității, a reușit să înfrunte greutățile, chiar dacă erau peste măsura puterilor.

Rămasă de una singură cu doi copii, cu vârstă de trei și, respectiv, un an, dintre care un copil cu dizabilitate, a închiriat o casă micuță fără mobilier, veselă sau produse de primă necesitate. Comunitatea s-a implicat activ pentru a acorda suport acestei familii, colectând minimul necesar pentru asigurarea unor condiții de trai decente.

În septembrie 2017, familia Leu a fost referită de către asistentul social comunitar către Serviciul social „Echipa mobilă”. În cadrul ședințelor cu membrii grupului de suport compus din membrii familiei, actori comunitari, rude, au fost identificate problemele cu care se confruntă familia. Fiind admiși în cadrul serviciului pentru o perioadă de 12 luni, asistența s-a axat în special pe îmbunătățirea abilităților parentale ale mamei, prin informarea despre serviciile și prestațiile sociale disponibile în teritoriu. Astfel, în colaborare cu autoritățile publice locale și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni, a fost facilitat accesul la ajutorul material, în urma căruia familia a beneficiat de 7000 lei din partea Consiliului Raional Căușeni pentru procurarea unei mașini de spălat semiautomate, s-au procurat lemne pentru perioada rece a anului și s-a perfectat buletinul de identitate al mamei.

Activitățile de informare și sensibilizare realizate de către Echipa mobilă Căușeni cu actorii din comunitate despre necesitățile specifice ale beneficiarilor au permis identificarea agenților economici, persoanelor fizice cu suportul cărora au fost oferite pachete alimentare, un televizor, îmbrăcăminte, mici suvenire și un cărucior pentru copii, a fost acordat suport pentru perfectarea buletinului de identitate al mamei. Asistenta medicală din cadrul serviciului a efectuat exerciții kinetoterapeutice și masaj pentru creșterea mobilității și rezistenței musculare, iar familia a fost informată despre metodele de îngrijire corectă la domiciliu. De asemenea, Ecaterinei i-au fost oferite medicamente conform prescripțiilor medicului de familie, acestea fiind procurate din sursele proiectului finanțat de UE.

Diana a trecut prin multiple încercări și provocări, însă dragostea față de propriii copii a ajutat-o să le depășească cu demnitate. Tânăra ne-a mărturisit că a prins mai multă încredere atunci când a apărut Echipa mobilă: *„Sunt mulțumită de ajutor. Dacă am întrebări, știu că am cui să mă adresez și că voi fi ajutată, e altfel, nu ca înainte. Mă sfătuiesc cu specialiștii Echipei mobile atunci când am o problemă, și ei chiar mă ajută, toate le facem împreună”*.

Sora mai mare a Ecaterinei va merge în acest an pentru prima dată la școală, se apropie de patul ei și îi șoptește ceva la ureche, se vede că au un secret de surori. Diana îi spune: *„Iată când o să mergi la școală, în fiecare zi după lecții o să-i spui Catiușei ce ai învățat”*. În casă e o atmosferă caldă de familie; cel mai frumos fapt e că sunt împreună, și acesta este secretul cu care merg în fiecare zi înainte.

ÎNCREDEREA ESTE CHEIA

SPRE SUCCES

De mic, Zahar se dezvoltă ca și toți copiii de vârsta lui, se târa, gângurea, a început a merge, a pronunțat primele cuvinte: mama, tata.

Când Zahar a împlinit doi ani, prin acord comun, părinții au decis să divorțeze. După divorț tatăl a încetat să-i viziteze și mama a fost nevoită să-și asume ambele roluri parentale, asigurând și nevoile financiare ale familiei. Familia s-a mutat cu traiul la bunica copilului, pentru ca mama să se angajeze în câmpul muncii. În timpul aflării mamei la serviciu toate responsabilitățile legate de educația copilului și le-a asumat bunica băiatului. Zahar creștea și, la un moment dat, mama a înțeles că ceva se întâmplă cu copilul ei.

De la vârsta de patru ani Zahar a devenit pasionat de plante, mărci de mașini, cosmos, el cunoștea lucruri pe care nici unii adulți nu le cunosc. În momentul în care Zahar a început să frecventeze grădinița, mama a decis să se adreseze specialiștilor. Copilul a început să manifeste comportament agresiv, nu comunica cu semenii, se autoizola, nu reacționa la solicitări, nu vorbea în propoziții: „*Hai afară, acolo este un Mercedes, 4 cercuri și praf de lună*”. Aceste comportamente nu erau observate acasă, de aceea familia a

decis să schimbe grădinița, având convingerea că educatoarea avea atitudine părtinitoare față de copilul său și că, pur și simplu, nu-l place pe Zahar. Dar în cealaltă grădiniță lucrurile erau la fel. După aceasta a avut loc prima vizită la neurolog, unde a fost diagnosticat cu tulburări din spectrul autismului.

Mama a refuzat să creadă și a considerat medicul neprofesionist. Confirmare acestei afirmații erau cunoștințele pe care le poseda Zahar: „*copilul meu știe foarte multe pentru vârsta lui și autismul nu este diagnosticul nostru*”. În continuare au urmat mai multe vizite la nenumărați psihiatri, neurologi, psihologi care au confirmat diagnosticul. Au fost depuse foarte multe eforturi și timp pentru ca mama să accepte dizabilitatea fiului. Aceasta, însă, nu a împiedicat-o să se ocupe de educația copilului și să petreacă mult timp cu el. Comportamentul copilului devenea problematic, bunica nu putea să-l gestioneze, iar Zahar avea deja șapte ani și peste câteva luni urma să meargă la școală. În grădiniță el era așezat separat de toți copiii, ca să nu-i încurce. În timp ce copiii erau implicați în activitate, Zahar stătea în ungher pe covoraș. Atunci mama a aflat despre deschiderea Centrului de zi pentru copii și tineri cu dizabilități din satul Caragaș, pe care l-a accesat pentru activitățile cu psihopedagogul în scopul pregătirii copilului pentru școală.

Prima sarcină a specialiștilor a fost să învețe copilul să stea în bancă nu mai puțin de 20 de minute.

Sarcina a fost destul de dificil de realizat, pentru că Zahar era hiperdinaric, alerga prin clasă, ieșea din clădire, se tăvălea pe podea, manifesta agresivitate și nicidecum nu reacționa la instrucțiuni. Zi de zi era adus de mamă sau bunică și între familia copilului și specialiștii Centrului s-au creat relații de încredere, care au constituit drept premisă pentru a înțelege că familia lui Zahar are aceeași nevoie de suport, ca și Zahar. Psihologul a început lucrul cu mama și bunica, iar psihopedagogul a depus efort să afle cât mai multe despre familie, astfel facilitând lucrul cu Zahar. Specialiștii au încercat diverse abordări în lucrul cu copilul, căutau căi spre succes. Nu întotdeauna erau rezultate, dar, în colaborare cu familia, ele au început să apară.

Scopul principal – inițierea dezvoltării abilităților sociale și a abilității de a sta în bancă, a fost realizat. Ulterior, mama a decis să includă copilul în clasa întâi.

– „*Eu observ că Zahar a devenit mai liniștit. Desigur, rezultatul nu a fost unul ușor și rapid. Dar, datorită acestui centru, noi mergem către acest scop. Și el va merge nu doar la școală, ci va frecventa și centrul*” – afirmă mama băiatului.

PARTENERIATUL CU FAMILIA

ASIGURĂ SUCCESUL INTERVENȚIEI

Daria are șase ani și locuiește în satul Congazcic împreună cu mama, tata și două surori. Încă de la naștere ea a fost diagnosticată cu tulburări din spectrul autismului și nede dezvoltarea vorbirii.

Mama Dariei nu s-a speriat și nu a lăsat mâinile în jos, a început să se ocupe cu fiica, oferindu-i aceleași oportunități ca și altor copii de vârsta ei. Ea a avut suficient curaj pentru a înscrie copilul la grădiniță, când Daria a împlinit trei ani. Mediul s-a dovedit a fi deschis și tolerant, dar lipsa de experiență în lucrul cu copiii cu tulburări din spectrul autismului se reflecta asupra progresului Dariei.

Specialiștii Serviciului social „Echipa mobilă” au început prestarea serviciilor pentru Daria în luna martie, prin încheierea acordului de colaborare cu familia, care prevedea responsabilitățile ambilor părinți.

Mama spune că efectul intervenției Echipei mobile l-a văzut imediat asupra comportamentului copilului ei: *„Eu sunt foarte mulțumită de faptul că a apărut în viața noastră Echipa mobilă. Înainte ca să înceapă activitățile, ea nu cunoștea nici literele alfabetului. După, însă, ea a început să comunice*

mai liber cu alții, să diferențieze culorile și să cunoască câte ceva despre alfabet. De fapt, toată lumea din sat care ne cunoaște, spune că observă schimbări pozitive. Ea așteaptă foarte mult activitățile cu Echipa mobilă; dacă îi zic că într-o zi vom avea activități, ea se trezește singură, își spală dințișorii, și este toată în așteptare. Simt mereu un sprijin din partea specialiștilor. Orice greutăți nu ar apărea, știu că am cu cine discuta despre asta și știu că sunt oameni care într-adevăr îi vor bine copilului meu”.

Când au cunoscut-o pentru prima dată, se observa un soi de înstrăinare de la copii și maturi, neînțelegerea și neperceperea întrebărilor. După evaluarea cazului, specialiștii Echipei mobile din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia au stabilit obiectivul prioritar, axat pe dezvoltarea abilităților copilului și socializarea în grupul de semeni din grădiniță.

Inițial, fata pronunța cuvintele incorect, la orice întrebare oferită – înțepa să o repete și nu răspundea la ea. Aceasta a durat o lună și jumătate, până când specialiștii au stabilit relații de încredere cu fetița. În paralel, se lucra cu familia.

La început, mama urma cu dificultate recomandările specialiștilor, probabil din neîncredere față de Echipa mobilă. După intervențiile realizate pe parcursul a două luni, ea a observat că vorbirea copilului s-a îmbunătățit, Daria a început treptat să răspundă la întrebări. Mama a solicitat suport pentru a fi instruită cum să interacționeze cu fiica. Specialiștii au susținut-o pe mamă și au stabilit relații de parteneriat în lucru cu copilul, îi explicau ce cărți de colorat, ce jocuri sunt potrivite pentru dezvoltarea anumitor abilități și deprinderi ale Dariei și pentru consolidarea celor însușite. Specialiștii au explicat că abilitățile dobândite trebuie să aibă un caracter practic, iar pentru aceasta este nevoie de a discuta permanent cu copilul pentru îmbunătățirea abilităților de vorbire. Astfel, au fost utilizate diverse metode de lucru cu Daria, ca art-terapia, activități pentru dezvoltarea dexterității, ghicitori pentru gândirea logică, brainstorming etc. Totodată, a fost importantă oferirea explicațiilor mamei despre consecințele hipertutelării copilului pe termen lung. Prin utilizarea metodei recompenselor comportamentului dezirabil, fetița a început să mănânce singură, să strângă după ea vesela, să se îmbrace/dezbrace și să adune jucăriile.

În același timp, a fost identificată necesitatea procurării medicamentelor pentru realizarea unei cure de tratament neuro-metabolic, care contribuie la sporirea concentrării atenției și a învățării abilităților noi. Deoarece familia nu dispunea de mijloace financiare necesare, Echipa mobilă a procurat medicamente din resursele grantului, oferit de Keystone Moldova în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană. Adițional, a fost stabilit parteneriatul cu organizația „Perspectiva Vieții”, grație căreia copilul a beneficiat de haine și încălțăminte.

MOBILIZAREA COMUNITĂȚII CONTRIBUIE LA PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE

„Culoare galbenă, dar forma...? Pătrat, spune clar, pă-trat! Acuma găsește căsuța pentru pătrat”. În camera cu ferestre mici, la o măsuță, răsună vocea psihologului care o încurajează pe micuța Tania să pronunțe clar cuvintele. Tania face lucrurile în grabă, cu o energie copilărească și agitată, și o privește pe mama ei, căutând semn de aprobare, ca să vadă dacă pe toate le face corect.

Dincolo de propria grabă, se vede că Tania a reușit deja să se acomodeze cu exercițiile pe care le face, și că ei chiar îi place acest proces. Cât timp Tania își antrenează răbdarea, încercând să nu treacă de marginile unui pătrat pe care îl desenează, am întrebat-o pe mama ei ce a însemnat pentru copil implicarea Echipei mobile.

„Acum avem succese, ea a început să pronunțe cuvintele mult mai clar și s-a obișnuit mai mult cu copiii. Mie îmi spuneau alții să nu o dau la școală, dar eu am insistat. Cred că copiii trebuie să comunice cu cei de vârsta lor, ca să se deprindă cu societatea. Am fost primiți la școală și avem și un program special pe care îl urmează. Cel mai mare succes este că ea s-a deschis față de

alți copii, deja ține mai sigur stiloul când scrie, iar când desenează nu trece de linii”.

Tatiana are zece ani. Ea merge la școală și, dintr-o parte, pare a fi un copil obișnuit, dar cei din jurul ei știu prin ce dificultăți este nevoită să treacă familia pentru ca ea să poată merge, să se poată juca, comunica, învăța și pur și simplu pentru a trăi.

Tania nu a frecventat grădinița din cauza diagnosticului – ea are o boală genetică foarte rară (doar șase copii din Republica Moldova au această boală) – fenilcetonuria. Dificultățile asociate diagnosticului se referă la necesitatea de a adera la o dietă strictă specializată, vitală pentru copil, care împiedică intoxicația creierului. Din păcate, acest tip de alimentație poate fi găsit doar în Italia, fiind foarte costisitor. În afară de aceasta, fata are nevoie de un complex costisitor de vitamine specializate, valoarea cărora constituie 8000 de lei. În circumstanțele în care tata și fratele fetei sunt persoane cu dizabilități severe, aceste cheltuieli nu sunt posibile de acoperit de către familie.

Pentru asigurarea cu alimentație specializată a fost identificată o cetățeană a Republicii Moldova stabilită cu traiul în Italia, care are copil cu același diagnostic și care transmite produsele necesare familiei. S-ar părea că soluția a fost găsită, dar însăși transmiterea produselor costă mai scump decât produsele în sine. Pentru mamă fiecare lună din viața fetei este o luptă pentru existență.

Dificultățile descrise mai sus, dar și cele legate de socializarea și progresele copilului la școală, au determinat Serviciul social „Echipa mobilă” să intervină și să ofere suport pentru mamă și copil.

Astfel, Echipa mobilă a stabilit două obiective majore: 1) sporirea încrederii în forțele proprii ale fetei; 2) instruirea mamei în a identifica resursele interne și externe pentru depășirea dificultăților, inclusiv pentru îmbunătățirea situației financiare.

Drept urmare, Echipa mobilă a facilitat angajarea mamei în calitate de asistent personal pentru fetiță, au fost identificați doi agenți economici care au acordat suport material pentru procurarea medicamentelor și transportarea acestora. De asemenea, a fost stabilit un parteneriat cu organizația „Perspectiva Vieții”, care a oferit suport material familiei.

Rezultate remarcabile au fost obținute și la capitolul sporirea gradului de autonomie a Tatiane prin intermediul intervențiilor orientate spre diminuarea hipertutelării din partea mamei.

„Cel mai important a fost să-i obțin încrederea, să-i arăt că suntem prieteni. Ea s-a obișnuit cu mine, și de atunci am putut obține succese. Înainte nici nu vorbea dacă erau oameni străini în încăpere, acum se simte mult mai

sigură. În plus, mă bucură că am reușit să stabilim o legătură și cu părintele, asta e partea cea mai bună; atunci când un părinte este implicat și ascultă recomandările, copilul va reuși mult mai multe” – afirmă psihologul Echipei mobile.

Tatiana a început independent să se îmbrace/dezbrace, să facă patul, să strângă vesela și să o spele. Fetița a început să meargă singură la școală, stă la lecții fără mama și se întoarce acasă independent. În ceea ce privește dezvoltarea psiho-motorie, prin intermediul activităților organizate, a fost îmbunătățită motricitatea fină, gândirea logică și imaginația. Aceste acțiuni și rezultatele obținute au influențat în mod indirect relația dintre mamă și copil, consolidând-o, precum și reușita școlară.

Angajarea mamei în calitate de asistent personal pentru fiică a contribuit la îmbunătățirea situației financiare a familiei, dar și a autonomiei personale a fiicei.

Mama urmează recomandările specialiștilor cu responsabilitate, identifică resurse pentru procurarea materialelor didactice, jocurilor necesare pentru dezvoltarea Tatianeii.

După fiecare activitate, Tatiana cuprinde strâns pe fiecare membru al Echipei mobile. Ea este un copil sincer și cu atâta dragoste pentru cei din jur, încât nu poți să nu îndrăgești zâmbetul ei larg și coafura copilăroasă, un breton care coboară ușor peste ochii larg deschiși și senini. De aici vedem că toate aceste eforturi dau cu adevărat roade, că datorită strategiei pașilor mici, dar siguri, Tatiana a reușit să se integreze.

ALĂTURI DE FAMILIE DIFICULTĂȚILE PIERD DIN PUTERE

Dima Zaslavschii are unsprezece ani și locuiește în orașul Slobozia cu mama și fratele mai mic Denis. Dima este primul copil din familie, astfel având parte de toată atenția din partea părinților. Când băiatul avea opt luni, a avut loc primul acces (convulsii). Investigațiile realizate în Chișinău au confirmat diagnoza – epilepsie simptomatică.

La vârsta de șapte ani copilul a fost instituționalizat la școala-internat din orașul Bender. Acolo, însă, convulsiile au devenit mai frecvente, și Dima a fost internat staționar în secția neurologie. După tratament copilul a fost luat acasă, deoarece el manifesta isterii, plâns permanent din cauza fricii de abandon.

În prezent, Dima învață în școala medie № 1 din orașul Slobozia, în baza unui curriculum adaptat (incluziune parțială). La școală petrece două lecții timp de două zile în săptămână, după un plan educațional individualizat, iar în celelalte zile beneficiază de instruire la domiciliu. Pentru Dima este foarte important că merge la școală ca și toți copiii, cu ghiozdan și rechizite școlare,

și comunică în pauză cu colegii și prietenii. Copilul nu se simte singuratic, se joacă cu copiii în stradă.

Un prieten foarte apropiat al copilului este bunicul pe linia paternă. După divorț, el acordă familiei suport material și produse alimentare. La ziua de naștere a lui Dima bunicul i-a dăruit un telefon.

La recomandarea Echipei mobile, mama a început să ia copilul cu sine în diverse locuri publice, instituții, să participe la evenimente festive, astfel încât copilul să aibă parte de socializare. Svetlana, mama, este întotdeauna prietenoasă, binevoitoare, își iubește copiii și este dedicată în întregime lor. Toți se joacă împreună în jocuri de masă.

„Eu am înțeles necesitățile copilului, am înțeles că el nu trebuie grăbit, el are un ritm propriu, de asta trebuie să manifest răbdare. Am lucrat asupra învățării culorilor și numelor pe care le au obiectele ce le vede zi de zi. El este un copil capabil, doar că cei din jur trebuie să-i ofere spațiu și să-i înțeleagă necesitățile” – afirmă pedagogul Echipei mobile din Slobozia, precizând că Dima este unul dintre cei mai buni și stăruitori beneficiari.

După trei luni de intervenții ale specialiștilor din Echipa mobilă, Dima a depășit mai multe temeri, a devenit mai relaxat, mai încrezut, se bâlbâie mai puțin. I-a sporit dorința de a cunoaște obiecte noi: cititul, limba rusă, artele plastice, științele naturii, ceea ce lipsea anterior. Și cel mai important, a început să zâmbească mai mult, a devenit fericit. Recent, Dima a ocupat locul 2 la un concurs organizat la nivel de raion cu lucrarea „Lumea multicoloră a visului meu”, ceea ce constituie un mare succes pentru el.

REZULTATELE MUNCII

NE INSPIRĂ

Irina are 28 de ani. Încă din copilărie a fost diagnosticată cu paralizie cerebrală infantilă, tetrapareză spastică. La prima întâlnire a specialiștilor Echipei mobile din Slobozia cu Irina, ea avea un mers spastic tipic caracteristic acestui diagnostic. Acesta este cauzat de dezvoltarea unei stereotipii motorii patologice înrădăcinate.

Încă de la bun început, sarcina kinetoterapeutului implicat în asistența oferită tinerei consta în corecția mișcărilor și mersului, în măsura posibilităților. Pentru a alege o abordare optimă în interacțiunea cu ea, kinetoterapeutul a lucrat cu pedagogul și psihologul din cadrul Echipei mobile în ceea ce privește determinarea gradului de dezvoltare intelectuală. Din fericire, deși Irina nu utilizează limbajul verbal, înțelege foarte bine instrucțiunile și recomandările. Este conștiincioasă și îndeplinește pe deplin „tema pentru acasă” – exercițiile recomandate de specialiști.

Intervenția a început de la membrele posterioare pentru a stopa stereotipia patologică. Deoarece talpa piciorului era întoarsă spre interior, iar la mers, instalarea piciorului pe călcâie era semnificativ împiedicată, în timpul

activităților kinetoterapeutice, masajul a alternat cu mișcări pasive, inclusiv tehnica Bobath, mersul cu genunchii ridicați. Exercițiile erau realizate în fața oglinzii până la primele semne de disconfort. După exercițiile active, era realizat un masaj de relaxare ușoară. Toate exercițiile erau realizate și de Irina de sine stătător, în calitate de temă pentru acasă. Pe parcursul activităților mersul Irinei s-a îmbunătățit; acest fapt a fost observat de mama ei și de către cei din jur. Deoarece încă toate mișcărilor mâinilor erau necoordonate cu cele ale picioarelor, Irinei i s-au propus un set de exerciții specifice.

„Eu cred că un rol important are în acest caz dorința și motivația, pentru că era evident că Irina lucrează acasă independent. Desigur, urmează încă un volum mare de muncă. Vreau să menționez că planificarea intervenției nu este întotdeauna posibilă pentru că depinde mult de dinamica procesului de educare a mișcării. Vreau să adaug, că nu este ușor cu un astfel de diagnostic, iar rezultatul muncii kinetoterapeutului este, de regulă, întârziat, dar cea mai mare recompensă este bucuria tuturor celor interesați, și asta întotdeauna inspiră” – spune kinetoterapeutul din cadrul Echipei mobile din Slobozia.

EXEMPLU DE VOINȚĂ ȘI CURAJ

„Noi ne gândim la tine și discutăm despre succesele tale în fiecare zi” – afirmă Tatiana Panina, asistentă medicală în cadrul Echipei mobile Ștefan Vodă. „Iată de ce sughiț eu în fiecare zi” – glumește Ion, stârnind râsete în jurul lui.

La vârsta de 22 de ani, Ion arată fizic ca un copil de 9-10 ani, însă vorbește și judecă ca un înțelept. Zâmbetul lui luminos aduce soarele în odaia unde locuiește, dăruindu-le celor din jur bunăvoință, omenie, liniște.

Ion s-a născut în satul Popeasca, raionul Ștefan Vodă, într-o familie formată din șase membri: părinții și cei patru copii. Încă de la naștere, părinții au fost anunțați că Ion are paralizie cerebrală infantilă, tetrapareză spastică. Afecțiunea presupune reducerea posibilității de mișcare, tremur al membrilor, spasticitate, reflexe involuntare, disfuncții vizuale și auditive, convulsii sau crize epileptice, probleme la învățare sau dezvoltare, generând dizabilitate intelectuală. Apariția în familie a unui copil cu asemenea diagnostic cauzează multiple provocări.

Familia lui Ion, asemeni oricărei familii, nu a fost pregătită pentru îngrijirea unui copil cu dizabilități, nu a fost susținută, informată despre cum poate

face față dificultăților. Toate cele menționate mai sus au servit drept imbold pentru apariția altor probleme. Tatăl copilului a rezistat cu greu presiunii. Astfel, cea mai mare parte a sarcinilor domestice și de îngrijire a copiilor a revenit mamei, tot ea fiind singurul întreținător.

În luna februarie 2018, familia Osipov a accesat Serviciul social „Echipa mobilă”, iar aceasta a constituit un punct de cotitură pentru viața ei. Prin mobilizarea actorilor sociali locali (primarul și asistentul social comunitar, agenți economici și consăteni) au fost îmbunătățite condițiile de trai ale familiei, fiind efectuată reparația cosmetică a locuinței. Asistenta medicală din Echipa mobilă a identificat un pat multifuncțional, care era o necesitate stringentă pentru Ion. *„Chiar mulțumim Echipei mobile – iaca, ne-au adus pat pentru Ion, wc adaptat, cărucior, iorgan (plapumă), haine. Ne-au dat mult ajutor. Mulțumesc frumos! Nici nu suntem destoinici pentru atâtea!”* – se bucură bunica lui Ion de faptul că i-au fost îmbunătățite condițiile de trai nepotului ei.

Datorită parteneriatului creat dintre Echipa mobilă, primărie, asistentul social comunitar și familie, au fost identificate resurse pentru construcția unei anexe la casă – unde va fi bucătăria și baia atât de necesară pentru Ion. Angajatorul mamei lui Ion, Trofim Grosu, fondatorul SRL CAP ST i-a oferit de asemenea resurse pentru procurarea materialelor de construcție. Astfel, iar-nă următoare, Ion și familia lui se vor bucura de căldură și condiții mai bune în locuință.

„De când a intrat Echipa mobilă în viața noastră, s-au schimbat multe. Îmi era greu să fac multe lucruri, să mă mișc. Nu puteam face aproape nimic. Acum sunt mulțumit de rezultatul pe care îl văd. Până acum nu a venit nimeni la mine, să se ocupe cu mine. Trebuia eu să mă duc. Am fost o vreme la un centru de reabilitare din Ștefan Vodă, dar transportul e o problemă. Mie îmi place să călătoresc, dar nu am cu ce merge” – se destăinuie Ion. În rezultatul vizitelor efectuate de către specialiștii Echipei mobile, tânărul menționează că starea sănătății este mult mai bună: *„Deja mă simt mai bine, vă închipuiți, am început să duc lingura cu terci la gură, pot ține cana cu apă. Pot ajuta la lucrările casnice, dezghioc porumb. Mă ajută mult sora Ana, cu ajutorul căreia încerc să pășesc, iar când obolesc, mă târăsc în genunchi și coate, dar e tare dureros. Numai vă rog să veniți mai des la mine...”*. Ion nu se plânge niciodată dacă îl doare ceva, ori că face prea multe exerciții. Face exercițiile și de unul singur, atunci când stă acasă, pentru că vede rezultatele muncii lui. De asemenea, sora lui, Ana, îl ajută și se implică la realizarea exercițiilor kinetoterapeutice. Succesul lui Ion se datorează și faptului că tânărul realizează tot ce i se spune, este perseverent. *„Ion nu dă niciodată mâinile în*

jos” – menționează asistenta medicală. „El e mereu optimist și știe ce vrea de la viață. El are speranță, crede în viitor și o să reușească să facă tot ce și-a propus”. Mama lui Ion se bucură de schimbările care au loc în viața ei și a copiilor ei: „Ion a devenit mai energic, se ocupă mai mult, face gimnastică, face mai multe mișcări. Încearcă să mănânce singur. Mă bucur că suntem susținuți de Echipa mobilă, ei ne ajută foarte mult”. Ion este un exemplu de voință și curaj pentru tinerii cu dizabilități și chiar pentru întreaga societate. Optimismul, tăria de caracter, bunăvoința pe care le manifestă tânărul, îl ajută să-și creeze noi relații de prietenie și să persevereze în obținerea performanțelor. „Visul meu este în primul rând să mă pot mișca mai mult, iar în al doilea rând să-mi găsesc perechea” – declară Ion cu zâmbetul pe buze, convins că visele se pot realiza.

INCLUZIUNEA SE REALIZEAZĂ PRIN EFORTURI COMUNE

Grădinița din satul Căplani, raionul Ștefan Vodă, este o explozie de culoare, sunete și mișcare.

„Vitea! Hai, prinde-mă!” – se aude o voce de fetiță peste toată hărmălaia, urmată de un hohot de râs zglobiu.

Victoriaș își îndeasă zâmbitor în buzunar covrigii primiți de la mama, apoi se lansează într-o alergare vioaie, s-o prindă pe Eliza. Cum o prinde, o îmbrățișează și-o sărută, în timp ce râsetele ei se rostogolesc prin curtea grădiniței.

Victor este un băiețel de nici cinci ani, care are Sindromul Down. Din mai 2018, Victor merge la grădiniță. Includiunea lui în grădiniță a fost un proces îndelungat, tergiversat inclusiv din cauza fricii părinților, camuflate prin diverse scuze (îmbolnăviri frecvente, îngrijorarea că va fi respins de ceilalți copii etc.).

În iarna anului 2018, specialiștii Echipei mobile Ștefan Vodă îi călcau pragul Dnei Viorica, mama lui Victoriaș. Pe atunci Victor stătea doar acasă cu mama și nu interacționa cu alți copii. Astfel, cel mai mare suport acordat de

Echipa mobilă familiei a fost facilitarea incluziunii copilului în grădiniță. Mai întâi, au avut mult de lucru cu mama și cu ceilalți membri ai familiei, pentru că ei nu credeau că este posibil ca Victoraș să se acomodeze alături de ceilalți copii. Inclusiv, specialiștii Echipei mobile i-au ajutat să obțină documentele necesare pentru înscrierea la grădiniță.

La prima întâlnire cu educatoarea, Victor o ținea strâns pe mama de mână. Până atunci ea era mereu în preajma lui, acum însă avea atâția oameni necunoscuți în jur. Băiatul era timid, nehotărât, comunica prin gesturi, iar uneori manifesta un comportament agresiv. El nu avea deprinderi de a asculta, se ascundea, prefera să se joace de unul singur, nu stătea locului nici o clipă. Orice tentativă a educatorului de a implica copilul în activități se solda cu eșec.

„Nu se poate face nimic cu el!” – afirmau pe atunci educatorii despre Victor, care avea un comportament diferit de restul copiilor. Atât educatorii, cât și părinții nu știau cum să gestioneze problemele comportamentale ale lui Victor.

„Mi-a fost foarte greu cu el înainte de a merge la grădiniță” – afirmă mama băiatului. *„El nu vorbea, nu reacționa, nu înțelegea... Echipa mobilă ne-a ajutat mult. Ne-au dat și sfaturi. Întotdeauna ne vizitează și ne sună. Dacă au posibilitate, ne aduc și ajutoare materiale, medicamente. Vin specialiștii și acasă la noi să se ocupe cu Victoraș. Doar că el se plictisește foarte repede. Specialiștii aduc diferite jucării frumoase, ca să-i crească interesul...”*

Incluziunea educațională a lui Victor în grădiniță s-a reușit doar prin dezvoltarea unui parteneriat viabil dintre familie-grădiniță-Echipa mobilă. Specialiștii din cadrul Serviciului social „Echipa mobilă” și-au focusat asistența pe unificarea eforturilor pentru motivarea părinților în a susține incluziunea educațională a propriului fiu, pe de o parte, iar, pe de altă parte, oferirea suportului informațional cadrelor didactice cu referire la specificul dezvoltării copiilor cu sindromul Down, metodele și tehnicile potrivite de lucru. S-au realizat ședințe la grădiniță, s-a oferit suport părinților, s-a monitorizat fiecare succes obținut de Victor.

„De la început nu cunoștea nimic – nici cum trebuie să stea la masă cu ceilalți copii, nici să țină lingura” – spune educatoarea lui Victor. *„Acomodarea a fost dificilă. Acum Victor înțelege tot ce-i spun. Și noi ne-am deprins cu el, îl înțelegem. Învăță multe de la copii, se ia după ceilalți copii și deprinde mai multe”*.

În curând această abordare a adus rezultatele așteptate. Victor s-a adaptat cu regimul grădiniței, și-a făcut prieteni ce-l ajută atunci când este nevoie, participă alături de ceilalți copii la activitățile muzicale, sportive, învață să

interacționeze cu lumea din jur. *„De când e la grădiniță, el deja știe ce trebuie să facă și acasă – să mănânce, să se spele, să se culce. Deja cunoaște tot programul”* – spune mama. *„Cel mai mult îi place să „lucreze”. Când mă vede că fac ceva, vine la fuga – mă dă la o parte și-mi ia ce am în mână, vrea el să facă”*.

Chiar dacă vorbește mai mult prin semne și scoate uneori niște sunete, copiii și cadrele didactice din grădiniță îl înțeleg. Unul dintre primele cuvinte pe care a început să îl rostească fiind la grădiniță e numele lui.

Cum te cheamă? – îl întreabă psihologul din cadrul Echipei mobile. *Vii-teaa*, întinde el literele, zâmbind șmecher, căci știe că va fi lăudat. Mama lui Victoraș nu mai conținește cu mulțumirile la adresa Echipei mobile și a educatoarelor de la grădiniță: *„Foarte mult s-a schimbat de când e la grădiniță. Acum s-a atașat de copii. Chiar deunăzi mă uitam cum alerga el pe drum cu alți copii – mi-au dat lacrimile de bucurie că nu stă doar lângă mine. Sunt mulțumită de munca educatoarelor. Victor s-a schimbat mult și chiar nu m-am așteptat să se schimbe așa înspre bine”*.

Parteneriatul dezvoltat la nivel de comunitate a oferit șanse pentru Victor să devină un copil obișnuit din comunitate, cu dreptul de a fi alături de semenii săi, de a învăța, de a se juca, de a fi fericit.

PRIMII PAȘI SUNT MAI SIGURI CÂND AI PE CINE TE SPRIJINI

Alina are 28 de ani, ea s-a născut în Tiraspol. Familia Nicolschii nu este numeroasă. Alina locuiește împreună cu mama și mătușa. Încă de la naștere ea a fost diagnosticată cu paralizie cerebrală infantilă. Ea are nevoie de suport permanent în activitățile pe care le realizează.

Alina a fost admisă în Serviciul social „Echipa mobilă” prin intermediul procesului de monitorizare realizat de către Ministerul Protecției Sociale și Muncii. A fost realizată evaluarea complexă și identificată nevoia accesării serviciilor kinetoterapeutice. Totodată, mama Alinei avea nevoie de suport, deoarece ea avea o atitudine de hipertutelare în raport cu fiica, lipsind-o de autonomie. Aceasta influența negativ dezvoltarea Alinei atât fizică, cât și intelectuală. Alina este în perioada unei vârste destul de dificile și este adesea în conflict cu mama și cu cei din jur.

Atunci când a fost admisă în Serviciu, scopul principal al Echipei mobile a fost: dezvoltarea abilităților de deplasare și ameliorarea stării psihoemoționale a Alinei. La început, familia Alinei nu era întotdeauna dispusă să accepte venirea specialiștilor. În intervenție, kinetoterapeutul Echipei

mobile s-a confruntat cu rezistență și din partea Alinei, în timpul realizării masajului. La fiecare sesiune, kinetoterapeutul Serviciului a efectuat masaj, dezvoltarea membrelor inferioare și a exercițiilor statice, exerciții kinetoterapeutice pe minge, tipurile de mers și deplasare.

La moment, cazul Alinei are o dinamică pozitivă. S-a îmbunătățit starea generală de sănătate. Anterior, în timpul mersului, Alina pășea pe partea din față a tălpii și era dificil să-și mențină echilibrul. După intervenția kinetoterapeutului, Alina a învățat să poziționeze corect piciorul. Totodată, i s-a îmbunătățit și fondul emoțional.

Kinetoterapeutul Echipei mobile, Pavel, spune: *„Din punctul meu de vedere acest caz este de succes, pentru că beneficiara are rezultate pozitive vizibile. Ne ocupăm împreună de trei luni. Cel mai mare succes al nostru e că deja atunci când merge, calcă corect. La început mergea doar pe vârfuri, pentru că în familie nu erau surse financiare suficiente pentru procurarea încălțămintei potrivite, ea călca doar pe vârfuri și asta e greșit. După exercițiile de masaj ea a început să calce corect pe picior. Vom munci ca să avem în continuare rezultate bune”.*

Mama Alinei consideră că implicarea specialiștilor a contribuit la diminuarea comportamentului agresiv al Alinei, ea devenind mai activă și mai curioasă. *„De fiecare dată ea așteaptă cu nerăbdare venirea kinetoterapeutului”* – afirmă mama.

Următorul obiectiv al kinetoterapeutului este orientat spre îmbunătățirea abilităților motrice ale Alinei, astfel încât ea să se poată integra în societate și să-și poată realiza visele.

VIAȚA MERGE MAI DEPARTE

– Și tu încerci să cauți în tine?

– Nu, nu doar în mine, în toate lucrurile în general, în motive. Cum? De ce? De ce s-a întâmplat asta cu mine, de ce eu sunt așa, de ce mama e așa cum e, des îmi pun întrebări.

– Și cum este acest proces pentru tine, e plăcut sau nu?

– El îmi pare fără rost, ce rost are să te gândești la asta. Știi, eu cred că țin de cultura noastră. Noi avem grijă de sănătatea fizică, dar nu și de cea mintală. Și am învățat să mă uit în jur, și am descoperit că ceilalți oameni au nevoile lor.

Într-o cameră largă, cu perdele albe prin care lumina intră încet, răsună discuția deschisă a psihologului cu Dumitru. O discuție care pare luată dintr-o carte. O discuție matură despre viață, scopuri, dorințe și limite.

Aceasta este istoria unui om care nu se teme să privească în ochi realitatea, depășește dificultățile vieții și e plin de speranță.

Dumitru are 35 de ani. Timp de 14 ani este persoană cu dizabilitate. Este îngrijit de mama sa, care are 60 de ani.

Dumitru a creat propria organizație neguvernamentală pentru persoane cu dizabilități. El se ocupă de elaborarea web design-ului, dar nu este angajat

oficial, deoarece e dificil să identifiți angajatori dispuși să-și asume responsabilitatea pentru angajarea unei persoane cu dizabilități.

De la vârsta de șapte ani, Dumitru făcea sport: înot, baschet, turism. Învăța bine și la vârsta adolescenței era lider.

În perioada studenției era pasionat de dezbateri, era un tânăr foarte activ. În 2004, la vârsta de 21 de ani, Dumitru era student la facultatea de educație fizică. Susținând testul la plonjări în apă, a sărit în Nistru și și-a fracturat vertebrele cervicale. Drept urmare, a fost paralizat, cu leziuni ale măduvei spinării, tetrapareză spastică profundă, disfuncția organelor pelviene. După traumă au apărut și temerile.

Cu un an înainte de traumă, tata a plecat din familie. El continua să vină, implicându-se în îngrijire și acordând suport material. În momentul de față, Dumitru menține relația cu tatăl prin intermediul rețelelor de socializare.

Echipa mobilă din Tiraspol a intervenit în cazul lui Dumitru în mai 2018. Inițial a fost realizată evaluarea complexă și a fost elaborat planul individualizat de asistență. În conformitate cu obiectivele planului individualizat de asistență, psihologul din cadrul serviciului a realizat 24 de sesiuni. La baza intervenției psihologice a fost psihoterapia prin metoda simboldramei, care presupune lucrul cu trăirile emoționale (frică, sentimentul de neputință și inutilitate, nedreptățire etc.).

Dumitru menționează despre Echipa mobilă: *„Eu cred că orele de masaj îmi aduc un rezultat bun fizic. Mă ajută să mă relaxez atât fizic, cât și psihologic. Și da, cred că exercițiile psihologice pe care le fac m-au ajutat să văd lucrurile altfel. Mi-a fost greu la început... primele două săptămâni, să mă acomodez, acum simt că vorbesc cu un prieten. Mă ajută să vorbesc despre lucruri pe care nu le spun nimănui, și chiar să găsesc soluții în relația mea cu ceilalți”*.

Lucrul cu Dumitru continuă. Pentru moment, intervențiile sunt focusate pe depășirea fricii de a utiliza fotoliul rulant în stradă. Dumitru depășește fricile cu mult curaj, planifică să meargă la centrul de diagnostic pentru investigații medicale ale rinichilor.

„În opinia noastră, acest caz este de succes, deoarece beneficiarul a început cu entuziasm să interacționeze cu psihologul și continuă să lucreze în mod activ, în ciuda stării fizice și mentale uneori dificile. Principalul rezultat realizat până acum este diminuarea atacurilor de panică pe care le trăia Dumitru de mult timp” – spune psihologul Echipei mobile.

CU PAȘI MICI SPRE O VIAȚĂ

MAI INDEPENDENTĂ

Stas s-a născut la 3 august 2010. El locuiește împreună cu mama, tata și sora mai mică în orașul Tiraspol. La naștere băiatul a fost diagnosticat cu leziune organică a sistemului nervos central. Stas nu era încadrat nici într-o instituție de învățământ, de aceea a început să frecventeze Centrul de reabilitare și consultanță „OSORC” din orașul Tiraspol. Centrul oferă asistență copiilor și tinerilor cu dizabilități. În Centru beneficiarii învață tâmplăria, desenul, modelarea în lut, elemente ale cusutului, împletitul din mărgelile, activități logopedice. Totodată, Centrul are scopul de a oferi suport la angajare pentru părinții copiilor cu dizabilități pentru prevenirea arderii personale și ameliorarea situației financiare.

În cadrul proiectului „Servicii sociale adresate persoanelor cu dizabilități pentru susținerea măsurilor de promovare a încrederii între ambele maluri ale Nistrului”, finanțat de UE în orașul Tiraspol, a fost creat Serviciul social „Echipa mobilă”. Drept urmare, reieșind din nevoile copilului și ale familiei, cazul a fost referit Echipei mobile, care și-a început activitatea în februarie 2018. Specialiștii au realizat evaluarea inițială și complexă a copilului și a fa-

miliei. Echipa multidisciplinară a admis copilul în cadrul serviciului. Ulterior, a fost elaborat Planul individual de asistență, care includea câteva obiective specifice: dezvoltarea motricității, dezvoltarea vorbirii și a percepției auditive, dezvoltarea memoriei copilului. Scopul de bază al intervenției efectuate de către Echipa mobilă a fost îmbunătățirea abilităților de exprimare, competențelor sociale și a celor de trai independent în comunitate.

Din cauza caracteristicilor specifice ale bolii lui Stas, musculatura limbii era subdezvoltată, ceea ce provoca dificultăți în pronunție. De asemenea, Stas era inactiv social și păstra distanța față de ceilalți oameni. La fiecare activitate pedagogul realiza cu el gimnastica articulațiilor pentru a-i dezvolta aparatul de vorbire. Pentru dezvoltarea autonomiei personale s-au organizat activități care implică calculul (pentru dezvoltarea abilităților sociale, ca de exemplu, mersul la cumpărături), de asemenea, Stas a învățat elementele de bază ale cititului și scrisului. În momentul actual, Stas citește pe silabe, poate număra până la 10, își poate focusa mai bine atenția. La fel, Stas preferă jocurile de logică precum „Găsește perechea”, „Alege obiectul după caracteristici”, evidențierea unei caracteristici ale obiectului, ignorând celelalte caracteristici. Uneori Stas se apropie de ceilalți copii, interesându-se de activitatea lor, dar încă mai are nevoie de suport comportamental. Ulterioara activitate realizată de Echipa mobilă se va axa pe diminuarea comportamentului indzirabil și socializarea lui Stas.

Pedagogul serviciului, Olga Agarcova, spune: *„Aș vrea foarte mult ca Stas sa devină mai activ și să manifeste mai mult interes față de viața socială, și eu sunt pregătită să depun efort maxim pentru realizare. Eu sper că acesta este scopul nostru comun”.*

„Uniunea Europeană este formată din 28 state membre, care au decis să-și unească treptat abilitățile, resursele și destinele. Împreună, pe parcursul unei perioade de 50 de ani de extindere, ele au creat o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, menținând în același timp diversitatea culturală, toleranța și libertățile individuale.

Uniunea Europeană este decisă să împărtășească realizările și valorile sale cu țările și oamenii din afara frontierelor sale”.

Date de contact:

str. Sfântul Gheorghe 20, Chișinău, Republica Moldova, MD-2001

Tel./fax /+37322/ 92 91 98, 54 35 60

E-mail: khsima@keystonehumanservices.org

www.kestonemoldova.md

 [kestonemoldova](https://www.facebook.com/kestonemoldova)